

Un simbol național care evidențiază istoria, continuitatea și trăinicia neamului

Ziua Universală a lei, serbată la Palatul Mogoșoaia

● Poiana din fața Serelor Bibescu s-a umplut de costume tradiționale, de muzică și dansuri populare atât de îndrăgite de români

24 iunie, Ziua Universală a lei și Sărbătoarea Sânzienelor au fost marcate la Palatul Brâncovenesc din Mogoșoaia într-o atmosferă tradițională. Evenimentul, care a debutat la ora 14.00, a fost organizat în poiana din fața Serelor Bibescu de către Consiliul Județean Ilfov, prin intermediul Centrului Județean pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale, în colaborare cu Centrul de Cultură "Palatele Brâncovenești de la Porțile Bucureștiului".

Carmen ISTRATE

Anunțat inițial pentru ziua de duminică, 25 iunie, spectacolul folcloric a fost devansat din cauza prognozei meteo nefavorabile, pentru ziua de sâmbătă, iar decizia s-a dovedit a fi una extrem de inspirată. Pentru că vremea, deși foarte călduroasă, a ținut cu artiștii și cu publicul, soarele a rămas mai mult printre norii care "s-au abținut" de la ploaie, iar copacii din curtea Palatului Mogoșoaia au oferit cu generozitate umbra răcoasă.

Într-un costum popular deosebit, cu o lucrătură migăloasă în fir albastru, actrița Manuela Hărăbor i-a invitat pe scenă pe dansatori și cântăreți, iar pe toată durata spectacolului, în poieniță, oaspeții s-au bucurat de ateliere meșteșugărești de împletit coșuri din nuiele, ceramică, pictură pe sticlă sau pe lemn, cusături, măști tradiționale, pielărie, lână împăslită, bijuterii sau poadoabe. Le-am găsit aici, spre exemplu, pe Andrada Matei, din Chitila, elevă în clasa a XII-a la Liceul de Arte Plastice "Nicolae Tonitza", artist cu un portofoliu deja impresionant de lucrări și de premii sau pe prof. Iuliana Arsene, directorul Școlii Gim. Nr. 2 din Voluntari care, cu ajutorul elevei Teodora Banyai și al bunicii Maria Preda, a expus pentru public o colecție de ii, realizate cu multă pricepere și răbdare, de-a lungul anilor, de către elevii școlii, pentru participarea la olimpiadele de meșteșuguri artistice tradiționale.

neci și la gât. Croiala este relativ simplă: un dreptunghi de pânză, tăiat rotund în jurul gâtului și înțărît cu snur răsucit. Mănecele sunt, de cele mai multe ori, încrețite atât la umeri, cât și la încheieturile mâinilor. Tehnica decorării iei s-a transmis de la mamă la fiică, fapt care a conservat tradiția de la o generație la alta. Motivele sunt stilizate, geometrice sau inspirate de natură. În funcție de compoziția decorului de pe mănece se disting iile cu mănece cu dungi verticale brodate (în răuri dreptea), dungi oblice sau "ia cu stele". Partea din față a cămășii este și ea bogat brodată, prin repetarea aceluiași model existent pe mănece. Iile brodate cu "spic" făceau parte din costumul de nuntă din Moldova. Culorile folosite la broderie erau în două-trei nuanțe cromatice, de regulă, dar se broda și cu o singură culoare, de obicei negru. În timp, finetea materialelor folosite, armonia cromatică, dar și croiul pieselor de port românesc, țesute, croite și brodate în casă au fost apreciate de reginele României, Elisabeta și Maria, dar și de aristocrația feminină a timpului, care au purtat cu mândrie, deseori, costumul popular", a povestit, cu mare drag, Manuela Hărăbor, adăugând câteva detalii și despre tradiția populară a sărbătorii de Sânziene sau Drăgaica - sărbătoare precreeștină a solstiului de vară, când avem parte de cea mai lungă zi din an.

"Sânzienele sunt simboluri ale dragostei și nuntii, ale fertilității și belșugului, ocrotitoare, prietenoase, care te invită la bucurie și iubire. Denumirea lor vine de la cea a florilor de Sânziene - considerată o plantă magică, care crește prin grădini, prin livezi și pășuni. Este timpul celor mai frumoase ritualuri, este momentul speranței, al visării, al încrederii în semnele naturii. Frumusețea flo-

rilor, căldura soarelui, dorița de a iubi și a fi fericit, celebrarea tinereții - totul face ca sărbătoarea de Sânziene să aibă un farmec aparte în peisajul tradițiilor și obiceiurilor românești", a mai spus actrița.

Artiști îndrăgiți și o paradă de modă cu ii

În deschiderea spectacolului artistic, pe scenă a urcat renumitul Taraf al Ilfovului, cu un concert folcloric deosebit, beneficiind de participarea rapsodului popular Alin Trocan și a maestrului dirijor Cornel Turcitu, după care cunoscuta interpretă de folclor Mărioara Man Gheorghe alături de grupul de copii "Mădițe ilfovene" au adus la microfon cântece populare tradiționale românești.

A urmat Asociația "Lift for Better", care a pregătit sânziene tinere și frumoase, modele ale Agenției "My models Academy", într-o paradă de ii

românești marca "Haine de Vis HDV Trends". Printre modele, pe scenă s-au aflat și tineretele de la Centrul "Casa Noastră", dar și copii mai mici. Fiecare ținută unică a fost croită hand made, iar la finalul prezentării s-au acordat premii unor tineri talentați - cursuri de specialitate și formare în Tehnică și Artă Fotografică și Cooking Hobby, la Atelierele Ilbah.

"Dansul Sânzienelor", în interpretarea Ansamblului "Doina Ilfovului", a fost jucat lângă scenă, direct pe iarbă, într-o coregrafie impresionantă. "Zănele câmpului" și-au aruncat simbolul cununile și au cântat, iar flăcăii au învățat făclile în sensul mișcării Soarelui, pentru purificare și protecție. Ansamblul artistic "Doina Ilfovului" al Centrului Cultural Buftea a fost înființat în anul 2016 și, de atunci, a dobândit un reputat succes artistic, cu numeroase premii și participări la foarte multe evenimente culturale. Prof. coregraf Daniela

Mîndroc și instructorul de dans Valentin Rogojinaru pregătesc zeci de dansatori care fac parte din ansamblu, cu vârste cuprinse între 6-18 ani, pe 3 categorii de vârstă și un grup de mămică. În repertoriul grupului se regăsesc dansuri populare românești din toate zonele etnografice, dansuri moderne, dansuri acrobatice dar și dansuri din repertoriul internațional.

Drăgaice și călușari, în poiana palatului

Spectacolul a continuat cu solistul Dragoș Mircea Ungurean care a oferit publicului cântece "culese din sate și cătune", după cum a precizat artistul. A urmat, din nou, o suită de dansuri populare românești, în interpretarea Ansamblului de dansuri "Doina Ilfovului", după care dansatorii Ansamblului Folcloric "Acidava" din Piatra Olt au impresionat cu prestația lor, păstrând în străvechiul dans al Călușului elemente autentice, pure și necomerciale. Amintim aici că, în anul 2020, călușarii Ansamblului "Acidava" s-au remarcat la prestigiosul Campionat European de Folclor "Euro Folk", unde dansatorii olteni, prin coregrafia lor exemplară, au reușit să cucerească premiul întâi. Iar acesta este doar un premiu din bogatul lor palmares național și internațional.

Alături de dansatorii din "Acidava" s-a aflat inegalabilul rapsod popular din Voineasa Oltului, despre care se spune că este "poate printre ultimii mari cobzari ai României" - Ion Crețeanu. Prin cântecul său cobzător din străvechile vetre ale românismului oltenesc, artistul a adus în poiana Palatului Mogoșoaia fermecate acorduri. Într-o doină, acordurile cobzei lui Ion Crețeanu îți taie răsuflarea, iar versurile cântecelor maestrului umplu inimile de iubire, amintiri despre origini, tradiții, românism.

Cămașa tradițională de sărbătoare a neamului românesc

"Piesa principală a costumului popular românesc este cămașa, termenul de ie fiind atribuit doar cămășii femeiești. Este croită în formă de cruce, dintr-o singură bucată de pânză și cu o deschizătură în partea de sus. Inițial, erau confecționate din pânză de in sau cânepă, iar mai târziu, din mătase și bumbac. Fața și spatelul cămășii se numesc "stan", iar partea inferioară "poale". Stanul se confecționa din două foi de pânză, iar măneca din una. Sub braț, cămașa era prevăzută cu "pavă", care oferea comoditate în timpul mișcării. În fapt, ia este o cămașă tradițională românească de sărbătoare, confecționată din pânză albă, bumbac, in sau borangic și împodobită cu mărgelile și broderia la mână

